

В І Д Г У К

на дисертаційну роботу Стойка Івана Вікторовича "Фізіологічна технологія лікування пацієнтів з переломами дистальних метаепіфізів кісток гомілки (переломами pilon)" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук

Актуальність теми. Проблема лікування хворих з внутрішньосуглобовими ушкодженнями дистального відділу гомілки є і залишатиметься актуальною надалі. Варто відзначити досить високу питому вагу незадовільних результатів лікування хворих з ушкодженнями типу pilon, які пов'язані з характером руйнування надп'яtkово-гомілкового суглоба та адекватністю й своєчасністю медичної допомоги, основою якої залишається анатомічна репозиція суглобової поверхні зі стабільною фіксацією відламків.

Аналізуючи наукові джерела, автор цілком справедливо вказує на певні розбіжності щодо вибору методу лікування ушкоджень цього типу: відкрита репозиція дає змогу досягти точної анатомічної репозиції, але існує високий ризик післяопераційних ускладнень, а закриті методи менш травматичні, проте не завжди забезпечують повне усунення зміщення відламків.

Пошук раціонального підходу до лікування перломів типу pilon спрямований на відпрацювання менш травматичних методів репозиції відламків зі стабільною їх фіксацією, що забезпечує відсутність шинування та раннє відновлення обсягу рухів у надп'яtkово-гомілковому суглобі та суглобах стопи.

Тому дослідження, спрямоване на розробку оптимальної методики лікування ушкоджень дистального епіметафіза великогомілкової кістки, є актуальним і має велике практичне значення для сучасної травматології та ортопедії.

Дисертаційна робота виконана згідно з планом науково-дослідних робіт Державної установи "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Ситенка НАМНУ" (ЦФ.2014.6.НАМНУ, держреєстрація №01144003020).

Оцінка наукових положень, висновків, їх достовірності та новизни.

Дисертація побудована за класичною формою і складається зі вступу, чотирьох розділів власних досліджень, висновків, списку використаної літератури та додатків.

Роботу викладено на 143 сторінках машинописного тексту, ілюстровано 74 рисунками, вміщено 15 таблиць, 2 додатка. Список літератури містить 160 джерел – 90 українсько- і російськомовні праці, 70 – джерел латиницею.

Спираючись на сучасну наукову літературу, дослідник глибоко і всебічно проаналізував стан проблеми лікування ушкоджень дистального епіметафіза великогомілкової кістки, основні тенденції та напрямки її розвитку. Справедливо загострив і вдало розкрив як позитивні зміни, так і невирішені ще питання. Автор зазначив, що поряд з традиційними методами відкритої репозиції та внутрішньої фіксації існують менш інвазивні з використанням апаратів зовнішньої фіксації. При цьому вказав на відомі недоліки цих методів. Дисертант цілком обґрунтовано робить висновок, що застосування методів зовнішньої фіксації дає змогу зменшити травматичність та уникнути частини ускладнень, проте насущною залишається проблема досягнення анатомічної репозиції з використанням цього методу. Усе це дало можливість об'єктивніше обґрунтувати мету та завдання даного дослідження.

Шляхи досягнення мети не викликають питань.

Передумовою для вивчення особливостей переломів типу pilon стало математичне моделювання для визначення найбільш навантажених зон гомілки та стопи.

Цікавим є вивчення механічних властивостей сучасних іммобілізаційних матеріалів Scotchcast та Softcast, в результаті якого визначені їх модулі пружності та особливості протидії зовнішнім навантаженням. На підставі отриманих даних проведено моделювання для вивчення напружень, які виникають під час навантаження гомілки, іммобілізованої пов'язкою з матеріалів Scotchcast та Softcast. Ця робота дала змогу автору обґрунтувати та розробити нову оригінальну методику іммобілізації переломів типу pilon для раннього функціонального навантаження.

Для вирішення поставлених у дисертаційні роботі завдань автором шляхом рентгенометрії вивчено анатомічні особливості переломів типу pilon, які він упорядковав за класифікацією АО, хоча справедливо підкреслив, що вона є недосконалою.

Аналіз характеру переломів, виконаний автором, показує важливість

урахування лігаментотаксису під час виконання як закритої одночасної репозиції, так і в разі вправлення за допомогою апарату зовнішньої фіксації, а також цінність цього методу для виконання й відкритої репозиції.

Загалом, імпонує запропонована автором концепція фізіологічного малотравматичного комбінованого остеосинтезу в разі відкритих і закритих ушкоджень типу pilon. Її основу складають використання лігаментотаксису за допомогою апаратів зовнішньої фіксації та малоінвазивного етапного остеосинтезу.

Особливо слід звернути увагу на новий підхід до раціонального використання функціональних стабілізуювальних пов'язок. Сама методика суттєво протидіє розвитку вторинного зміщення та дає змогу раніше розпочати функціональне лікування кінцівки.

Також слід відзначити встановлений автором "ефект функціонального ремоделювання" суглобової поверхні великогомілкової кістки, який автор досягає завдяки вчасній зміні стрижневого апарату на пов'язку з матеріалів Scotchcast і Softcast та використанню цього виду іммобілізації для раннього відновного лікування.

Високий рівень дослідження дозволив автору розробити оригінальну технологію лікування хворих з переломами дистального епіметафіза великогомілкової кістки, яка забезпечує адекватну репозицію відламків та уникає травматичних відкритих хірургічних втручань. Клінічне застосування методу дало можливість автору отримати значно кращі результати лікування хворих порівняно з даними літератури та зменшити відсоток інфекційних ускладнень до 23,5 %.

Представлена робота за глибиною проведених досліджень і вирішених завдань має реальну наукову та практичну цінність.

Усі розділи роботи написані логічно і послідовно. Дисертант використав сучасні методи дослідження. Усе це наочно підтверджує, що поставлені завдання дослідження повністю виконані, а мета досягнута. У тексті дисертації мають місце поодинокі стилістичні помилки, які не впливають на зміст та сприйняття роботи.

До зауважень і недоліків слід віднести.

1. Все ж таки, на наш погляд, використання класифікації АО хоч і дає змогу уніфікувати результати, але не сприяє диференціальному вибору показань до того чи іншого методу лікування.

2. Під час аналізу навантаження на суглобові поверхні надп'яtkово-гомiлкового суглоба методом кінцевих елементів за умов фіксації в стрижневому апараті ви відзначили, що найбільше напруження виявляється в задньому відділі суглобової поверхні великогомілкової кістки. Не може бути це пов'язано з тим, що в передній відділ стопи введений стрижень Шанца? Чи не проводили Ви аналіз напружень у ситуації тільки із стрижнем в п'яtkовій кістці – аналогом скелетного витягнення?

3. Яким чином Ви враховували позицію центрального фрагмента суглобової поверхні великогомілкової кістки, який не репонується шляхом лігаментотаксису, та не визначений у класифікації АО?

4. Чи розглядали Ви в роботі використання елементів закритої репозиції під рентгеноскопічним контролем протягом хірургічного втручання?

5. Яким чином під час моделюванні фіксації пов'язками Scotchcast і Softcast Ви враховували властивості підкладкового матеріалу?

Публікації. Результати дисертаційного дослідження опубліковано в 10 наукових працях, у тому числі 7 статей у наукових фахових виданнях, серед яких такі, що входять до наукометричних баз даних, 3 роботи в матеріалах з'їзду і конференцій. В опублікованих роботах повністю висвітлено основні положення дисертаційної роботи.

Матеріали дослідження обговорювалися на Всеукраїнських науково-практичних конференціях, впроваджені в лікувальних закладах м. Харкова (КЗОЗ "Харківська міська клінічна багатoproфiльна лікарня № 17" та КЗОЗ "Харківська міська клінічна багатoproфiльна лікарня № 25").

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Стойка Івана Вікторовича "Фізіологічна технологія лікування пацієнтів з переломами дистальних метаепіфізів кісток гомілки (переломами pilon)" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук є самостійним завершеним науковим дослідженням.

Дисертація виконана на достатньому для репрезентативних висновків експериментальному та клінічному матеріалах, сучасному науковому рівні з застосуванням експериментальних, біомеханічних, рентгенологічних, клінічних та статистичних методів. Математична обробка результатів спостережень підтверджує вірогідність роботи. Мета, поставлена в роботі, досягнута, завдання вирішені, висновки обґрунтовані та науково аргументовані і відповідають завданням дослідження.

Автореферат і опубліковані роботи відображають основний зміст дисертації.

Результати роботи важливі як для медичної науки, так і для закладів практичної охорони здоров'я. Можна рекомендувати їх для широкого впровадження, що підвищить якість лікування хворих з внутрішньосуглобовими переломами дистального відділу великогомілкової кістки.

Таким чином, автор наукового дослідження вирішив одне з найважливіших завдань сучасної ортопедії та травматології – підвищення якості лікування хворих з переломами дистального епіметафіза великогомілкової кістки, що повністю відповідає вимогам п. 11 "Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника", а автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент

Завідувач кафедри травматології та
ортопедії Запорізького державного
медичного університету МОЗ України
доктор медичних наук, професор

Власноручний підпис **М.Л. Головаха**
ПІДТВЕРДЖУЮ
Мач. відділу кадрів Запорізького
державного медичного університету
15.10.2015 р. Підпис

*Гладішмов го
ради 19.10.15 р.*